

ΣΤΗ ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ του 'Εθνικού Θεάτρου κ'Ο σεβάσμιος πολιτικός του Τ. Σ. 'Ελιοτ, κατά μετάφραση Στάθη Σπηλιωτόπουλου, σκηνοθεσία Μάτσου Λυγίζου, σκηνικά και κοστούμια Γιώργου Βακαλό.

ΣΤΗ «ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ»

'Ο «Σεβάσμιος πολιτικός»

Ο Τ. Σ. ΕΛΙΟΤ (1888 — 1965), Άγγλικός, που ήλθε στην 'Αγγλία 23 χρονών και πολιτογραφήθηκε 'Αγγλος στα 39 του χρόνια, σπουδασμένος σε τρία πανεπιστήμια (Χάρβαρντ, Σορβόνη, 'Οξφόρδη). Φίλοςοφος και ποιητής, λάτρης του αρχαιοελληνικού πνεύματος και ιδιαίτερα άφοσιωμένος στη θρησκεία, διοχέτευσε τις ιδιότητες αυτές άφοσίωσής και στο θεατρό του με τὰ έργα του «Φόνος στην Μητρόπολη» (1935) «Οικονομική συγκέντρωση» (1939) και «Κοκτέιλ Πάρτυ» (1949) που αποτελεί την λυτρωτική έκτακωση των δύο πρώτων, όπου τον βασανίζει ή έρευνα της ατομικής μοίρας με τὸ άγχος του συναισθήματος έννοιας. Με τὰ έργα του αυτά ο 'Ελιοτ έγινε δίσσηγη της του ποιητικού δράματος και για την ποιητική του δημιουργία πήρε τὸ Νόμπελ τὸ 1948.

'Εκείνο που χαρακτηρίζει τὸν Τ. Σ. 'Ελιοτ είναι ή προσαρμογή των όφάνων του σε πρόσωπα παραδοσιακά, της ιστορίας και του θρύλου, που τὰ ερμηνεύει, τὰ σχολιάζει ή τὰ μετατρέπει, δίνοντας κατά τρόπο προσεγμένο τὴν αἰτιολογία των συμπερασμάτων του και τὴν ἀνάλυση των θέσέων του, με έκφραση ποιητική και καθα τὸν τρόπο που ν' ἀπορροφάται βασικά ἀπ' αὐτὰ και νὰ παραβλέπει τὸ σκηνικό ένδιαφέρον.

Ο «κύπλληλος έμπιστοσύνης» (1953) που ἀκολούθησε τὴν έκτακωση του προηγούμενου έργου του, δείχνει πῶς θέλει νὰ προχωρήσει κατά τρόπο πῶς ελευθερωμένο. 'Αλλά καθώς τὸν άνθρωπο που χρησιμοποιεί μιά μάσκα για νὰ ἐκζηλωθῇ πῶς ελευθερώ, δίνει στο έργο αὐτό τὴν μάσκα του κωμικού και φανερώνεται σὰν λυτρωμένος δεσμώντης. Πέντε χρόνια άργά.

τερα θὰ γράφει τὸ τελευταίον του έργο «'Ο σεβάσμιος πολιτικός» (1958).

ΤΟ ΕΡΓΟ αὐτό έχει χαρακτήρα ἐξολογολογικό και ἀπολογητικό. 'Ο λόρδος Κλάδερτον έβρασε σὴν κορυφή των ἔξιωμάτων και τῆς δημοσίας ἀναγνώρισης, προφυλαγμένος τόσο ἀπὸ τὰ μάτια του κόσμου όσο και τὰ μάτια του εαυτοῦ του, χωρίς νὰ πάρη τὴν ἀδεια νὰ χαρῇ τὴν ἀληθινὴ ζωή, προσπλωμένος σε κάτι που τώρα, στο γέμα του βίου του, τὸ βλέπει σὰν οὐτοπία, σὰν ἐνασχὴ πρὸς τὸν ἴδιο τὸν εαυτό του. Στο κρίσιμο αὐτό σημείο παρεμβαίνουν τὰ συμβολοποιημένα πρόσωπα που θὰ τὸν κατακρίνουν. 'Ενας παλιός του φίλος και μιά πριόλη του φιλενάδα. Κι' ὁ γιός του που σὰν ἀντίθεση πρὸς αὐτὸν θὰ δείξῃ τὴ θέλησή του για μιάν ἀδέσμευτη ἀπὸ τύπους και σκοπιμότητες στοδιοδρομία, ἐνῶ ή κόρη του, με τὴν ἀνυπόκριτη οτοργή της δ' ἀνοίξῃ με τὸν ἀγαπημένο της ἕνα καινούργιον δρόμο πρὸς τὴν ἀλήθεια και τὴν ἀλάθεια τῆς ζωῆς. 'Ο λόρδος θὰ ριζῇ τελικά τὴν χάρτινη περικεφαλαία του και θὰ ἐξανισθῇ με τὴν μεταμέλεια.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ αὐτό έργο του τὸ Σ. γράφει ὁ Τ. Σ. 'Ελιοτ σὲ ἡλικία ἑξομήντα χρονῶ και δὲν είναι ἀμέτοχο ἀπὸ ἕνα ατομικό ἀπολογισμό. Μ' ὅλο τὸν

ἐπιφανειακό του ρεαλισμό, κινεῖται μέσα σὲ δραματισμούς συμβολικούς με ἀρχαία, ἐλληνικούς παραλληλισμούς και θρησκευτική αίσθητότητα ἡθικού ἐλέγχου, μ' ἕνα λόγο μεστό ἀπὸ νοήματα φιλοσοφημένης ἐμπειρίας και θεατικούς ὑπανιγμούς ἀλλά και με μιά προσπάθεια νὰ δυσκολέψῃ τὴν ἀποκρυπτογράφηση του.

Τὰ στοιχεία αὐτὰ ἀνοίγουν περισσότερους ἀπὸ ἕνα δρόμους σὸν σκηνοθέτη. Μπορεῖ νὰ τυλίξῃ τὸ έργο μ' ἕνα πέπλο ποιητικού συμβολισμού, ἰδιαίτερα τὸν Γκομέθ και τὴν Κάργκχιλ, που μιά ρεαλιστική τους ἐμφάνιση θὰ τοὺς δείξῃ τελικά ἀνακόλουθη, μπορεῖ νὰ ἐπιμείνῃ σὴν ἐσωτερικῇ ἀνάλυση των χαρακτήρων, μπορεῖ νὰ ἐνδιαφερθῇ περισσότερο για τὸ θεατρικό ένδιαφέρον τῆς σκηνικῆς δράσης κλπ. 'Ο Μήτσος Λυγίζος νομίζω πῶς κατηύθυνε τὴν σκηνοθεσία του πρὸς τὴν τελευταία αὐτὴ ἀποψη στήριζοντας συνάμα τὸν χαρακτοριολογικό προβόλο στο πρόσωπο του Λόρδου Κλάδερτον που μ' ἕνδοσκοπημένη αὐτοσάνλυση ἀπέδωσε δημιουργικά ὁ Λυκούργος Καλλέργης.

Με αὐθόρμητη φυσικότητα ή 'Αννη Παπάτη στο ρόλο τῆς Μόνικας και κάπως ἐπιτηδευμένα ὁ Τάσης Βουλελάς στο ρόλο τὸν Τσαρλς. Μιά μείωση τῆς ὁρήγης του Μάνικ ἀπὸ τὸν Νίκο Κάζη, θὰ τὸν ἀπέδιδε πῶς πειστικά. 'Απὸ ἀποψη ἐναστοι ρεαλιστικῆς ἐρμηνείας ἀποδόθηκαν ἀφαια ὁ Γκομέθ και ή Κάργκχιλ ἀπὸ τὸν Γρ. Βαφια και τὴν 'Ελ. Ζαφειρίου. 'Εξαιρετο ή 'Αννα Παϊτατζή (Κα Πίγκατ). Σωστή ή ἀπόδοση του Λάμπερτ ἀπὸ τὸν Κ. Σκαρλίη.

Θεατρική και μαζί αίσθητική ή μετάφραση του Στάθη Σπηλιωτόπουλου (με κάποιον πλεονασμό τῆς λέξης «ἀναρωτιέμαι»). Καλὰ χαρακτηρισμένα ἀπὸ σύνολο τους τὰ σκηνικά του Γιώργου Βακαλό καθώς και τὰ κοστούμια. Μόνη ἀντίρρηση οί κωκίνες κόντες του Γκομέθ που μάλλον θάπρεπε νάχουν τὸ χρώμα του γιλικου του.